

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, доцента Кондратенка Віталія Миколайовича на дисертацію Ніронки Юрія Миколайовича «Адміністративно-правове забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади», поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертації. Ключовою ознакою правової, демократичної держави є створення належного соціального середовища для ефективної реалізації та захисту органами публічної влади прав і свобод своїх громадян. Саме людина є найвищою цінністю у суспільстві, а її розвиток, задоволення основних потреб та інтересів визнається одним із фундаментальних завдань сучасної відкритої держави. Такі перетворення зумовлюють формування розвинених систем громадського контролю та їхню взаємну конвергенцію при збереженні відносної автономності у принципах, формах і засобах здійснення.

Контроль займає важливе місце у діяльності як держави, так й існування населення. У ході розвитку громадянського суспільства все більшого значення набуває громадський контроль, що є важливою та необхідною умовою дієвого функціонування будь-якого демократичного устрою. Водночас державний контроль відіграє визначальну роль у гарантуванні постійної стабільності розвитку відповідного суспільства.

Поряд з державним контролем його громадський вираз визначаються взаємодоповнюваністю і взаємопов'язаністю, для яких характерна єдина мета – налагодження ефективної роботи системи публічного управління, гарантування законності та верховенства права. Таке співвідношення сприяє всебічному вивченню сутності контролю, дозволяє надати більш точну

оцінку його сучасному стану, визначити напрями його удосконалення. Нерозривна взаємодія держаних структур з інститутами громадянського суспільства є необхідною умовою формування відкритої держави в Україні.

Глобалізаційні процеси громадсько-політичної та соціально-економічної трансформації суспільства і держави вимагають створити систему ефективного контролю, оскільки останній у країнах розвиненої демократії або тих, які нещодавно обрали демократичний шлях розвитку суспільства, завжди спрямований на створення сприятливих умов для підвищення дієвості реалізації визначених завдань. Ця проблематика як гарантії діяльності публічної адміністрації з позицій адміністративно-правової науки має важливе теоретичне і прикладне значення для формування демократичної української держави та громадянського суспільства у ній.

У цьому контексті дисертацію Ніронки Ю. М. цілком логічно вважати актуальною та своєчасною. Ґрунтовне дослідження здобувачем питань правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади з урахуванням сучасних досягнень адміністративно-правової науки певною мірою заповнює наявну прогалину і сприяє подальшому розвитку наукової думки в означеній сфері.

Ступінь обґрунтованості положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Високий ступінь обґрунтованості й достовірності результатів дослідження забезпечено використанням низки загальнонаукових і спеціальних методів пізнання. Їхнє застосування визначає логічну побудову дисертації та дозволяє послідовно й науково обґрунтовано реалізувати мету та задачі, поставлені на початку дослідження.

Безсумнівною перевагою роботи є використання значного обсягу нормативно-правових актів, як законодавчих, так і підзаконних, загальнотеоретичних наукових праць вітчизняних і закордонних учених, розробок фахівців у галузі теорії і держави права, адміністративного права.

Дисертант поставив перед собою досить важливу мету у з'ясуванні сутності, ознак та особливостей здійснення адміністративно-правового

забезпечення громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, розкриття ключових напрямків зі створення за допомогою адміністративно-правового інструментарію сприятливих умов щодо реалізації інститутами громадянського суспільства контролю за ефективністю публічної діяльності, а також вироблення рекомендацій та пропозицій щодо вдосконалення законодавства України.

Аналіз змісту наукової роботи свідчить про самостійну, завершену, аргументовану, комплексну роботу і дозволяє констатувати високий науково-теоретичний та прикладний рівень проведеного дослідження. Вдала структурна побудова дисертації свідчить про науково вивірений та аргументований підхід до розв'язання поставлених завдань і досягнення мети цього дослідження.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що дисертація є одним із перших комплексних досліджень адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади. У результаті проведеного дослідження вперше сформульовано поняття і з'ясовано сутність адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади; визначено основні структурні елементи механізму адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади; обґрунтовано комплексний підхід до вдосконалення адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування через призму сучасного стану розвитку міжнародних стандартів публічного управління і людиноцентричної системи цінностей вітчизняної та європейської адміністративно-правових доктрин.

Також розвинуто науково-теоретичні та практичні підходи з питань адміністративно-правового забезпечення ключових напрямків громадського контролю за діяльністю органів публічної влади, зокрема: функціонування громадських рад при органах виконавчої влади та органах місцевого

самоврядування; здійснення процедур публічних громадських обговорень, електронних консультацій, громадських слухань; проведення громадських експертиз діяльності органів публічної влади і громадських антикорупційних експертиз нормативно-правових актів та їх проектів.

Звертає на себе увагу вагомість і широта охоплених дослідженням питань, зокрема щодо: періодизації адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади в Україні; розуміння основного змісту і структури адміністративно-правового статусу індивідуальних і колективних суб'єктів громадського контролю за діяльністю органів публічної влади, їхньої класифікації; визначення сутності, ознак, особливостей організації та реалізації громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, їх службових і посадових осіб; систематизації міжнародно-правових актів із закріплення юридичного підґрунтя здійснення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади; порівняльно-правового аналізу законодавства європейських країн з адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади.

Викладене дозволяє визначити, що дисертація Ю. М. Ніронки має наукову новизну. Дисертантом на основі опрацьованого наукового та правового матеріалу сформульовано низку рекомендацій, пропозицій і висновків, направлених на забезпечення підвищення ефективності організації здійснення громадського контролю певними уповноваженими вітчизняними суб'єктами владних повноважень.

Наукова і практична цінність дисертації. Варто наголосити на тому, що дисертація характеризується як науковою, так і практичною значущістю. Зокрема, вагоме значення отриманих результатів у теоретичній і практичній сферах зумовлюється тим, що сформульовані й обґрунтовані в дисертації висновки та пропозиції в сукупності становлять теорію правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади, можуть бути основою для подальшого дослідження у цій сфері, їх може бути

використано для покращення діяльності всіх суб'єктів публічного і приватного права, які сприяють реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

Доречним та обґрунтованим бачиться підхід здобувача стосовно розкриття теми роботи через висвітлення спочатку теоретичних засад суспільного контролю за реалізацією функцій публічного управління, а потім досліджуються питання практичного характеру, пов'язані з організацією здійснення адміністративно-правового забезпечення в означеній сфері. Цей комплексний підхід до розкриття теми дисертації дозволяє більш ефективно визначити проблеми чинного адміністративного законодавства з аналізованої проблематики в цілому та внести пропозиції щодо їхнього усунення.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони можуть бути використані у науково-дослідній діяльності, правотворчості, правозастосовній діяльності та освітньому процесі, зокрема: у науково-дослідній діяльності – для розроблення теоретико-правової проблематики щодо адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади; правотворчій діяльності – під час розробки пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення загальних і спеціальних засад адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; правозастосовній діяльності – для сприяння підвищенню ефективності практичної діяльності суб'єктів владних повноважень у сфері здійснення громадського контролю; освітньому процесі – під час розроблення навчального забезпечення та проведення занять з дисциплін «Адміністративне право України», «Адміністративна діяльність поліції».

Здобувач вичерпано розкрив тему дисертації. Стель, у якому написано роботу, характеризується лаконічністю й обґрунтованістю при викладі думок, внутрішньою логікою. Автор досить толерантний у полеміці з іншими дослідниками. Він виявив високу культуру при використанні цитат. Цінністю дисертації, безперечно, є її науково-теоретичний рівень та практична

спрямованість. Структура і зміст роботи свідчать про цілісність дослідження. Робота завершується сформульованими висновками, пропозиціями щодо удосконалення чинного законодавства України для підвищення ефективності сприяння органами державної влади та органами місцевого самоврядування громадського контролю за діяльністю органів публічної влади.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Поряд із вищезазначеним, що в цілому засвідчує позитивну оцінку дисертації Ніронки Ю. М., у роботі варто звернути увагу на окремих дискусійних і недостатньо аргументованих положення.

1. У дисертації охарактеризовано сутність, завдання та особливості адміністративно-правового забезпечення проведення публічних громадських обговорень, електронних консультацій та громадських слухань. Розкрито місце і повноваження органів публічної влади в означеній інформаційно-комунікаційній взаємодії. Окремо зауважено на існуванні опосередкованої форми відповідного консультування через дослідження і врахування громадської думки населення в певних сферах державного й суспільного життя (С. 98-99). Однак, вказані питання не знайшли подальшого розвитку на сторінках дисертації, що потребує додаткового роз'яснення.

2. Дисертантом констатовано, що у питаннях здійснення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади провідна роль відводиться громадським радам при суб'єктах владних повноважень. З'ясовано специфіку адміністративно-правового забезпечення їхньої діяльності. Акцентовано на тому, що громадські ради наділені значним юридичним інструментарієм, завдяки чому вони спроможні ефективно втілити у життя основоположні завдання громадського контролю за діяльністю органів публічної влади. (С. 106-107). У той же час, відсутня належна характеристика особливостей функціональної спроможності громадських рад, що сприяє реалізації основних завдань громадського контролю.

3. Визначено, що метою сучасного етапу адміністративної реформи є створення ефективної моделі публічного управління, що спроможне

забезпечити становлення України як високорозвинутої європейської держави з належним рівнем демократії. Саме тому потребує формування така правова система, яка стане близькою до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом державно-владної діяльності буде служіння громадянам. Вона контролюватиметься населенням, стане більш прозорою та відкритою, побудованою на засадах науковості та дієвості (С. 155). У повній мірі погоджуємося з наведеним твердженням, однак, на жаль, воно не знайшло подальшого розвитку на сторінках дисертації через конкретні рекомендації та пропозиції щодо розвитку відповідного законодавства.

4. Доречною виглядає позиція дисертанта, що сьогодні на міжнародній арені зазнають кардинального переосмислення вітчизняними органами публічної влади стандарти з дотримання політичних прав громадян. Адже, означене відбилося у згоді виконати Україною понад 150 рекомендацій ООН, сформованих через міжнародний правовий механізм здійснення моніторингу за дотриманням прав і свобод людини та громадянина, а також надання рекомендацій та пропозицій до звітів всіх учасників ООН. Натомість недостатньо обґрунтованою є позиція дисертанта щодо недовиконання низки заходів, передбачених Національною стратегією сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016-2020 роки, затвердженою указом Президента України від 26.02.2016 № 68/2016 (С. 157-158).

5. За загальними результатами розгляду дисертації варто констатувати, що у ній бракує методологічного інструментарію стосовно формулювання окремих базових понять та категорій дослідження. Автор здебільшого спирається на власні наукові пошуки, натомість бракує методів лінгвістики та інших наук, за допомогою яких і можна наблизитися до формування уніфікованого тезаурусу понять із адміністративно-правового забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади.

Оскільки вищезазначені зауваження мають переважно дискусійний характер, свідчать про складність та різноплановість аналізованої проблеми,

на загальну позитивну оцінку дисертації Ю. М. Ніронки вони не впливають і не знижують її високий науковий рівень та практичне значення.

Висновок. Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у дисертації, досить повно викладені в опублікованих автором наукових статтях, тезах доповідей на конференціях. Автореферат дисертації відповідає її змісту та повністю відображає основні положення і результати дослідження. Дисертацію та автореферат оформлено відповідно до встановлених вимог МОН України.

Підсумовуючи все зазначене вище варто відзначити, що дисертація Ніронки Юрія Миколайовича «Адміністративно-правове забезпечення громадського контролю за діяльністю органів публічної влади» є завершеною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що розв'язують конкретну наукову задачу, яка має суттєве значення для науки адміністративного права, відповідає вимогам Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а сам автор заслуговує на присудження йому наукового ступеня кандидата юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

завідувач кафедри галузевого права
та правоохоронної діяльності
Центральноукраїнського державного
педагогічного університету
імені Володимира Винниченка
доктор юридичних наук, доцент

Віталій КОНДРАТЕНКО

